Výročná správa Združenia STORM pri UKF v Nitre rok 2007

...o organizácii

Občianske združenie STORM pri Univerzite Konštantína Filozofa (UKF) v Nitre vzniklo dňa 15. mája 2002 registráciou na Ministerstve vnútra SR.

Je apolitickým a neziskovým združením, ktoré založili študenti Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre.

Rok 2007 bol piatym rokom aktívnej činnosti združenia v oblasti sekundárnej prevencie drogových závislostí a znižovania rizík spojených s užívaním drog. Pracujeme podľa tzv. harm reduction filozofie.

Hlavným poslaním organizácie je kontaktovať aktívnych injekčných užívateľov drog a osoby pracujúce v sexbiznise v ich prirodzenom prostredí – na ulici. Terénnou sociálnou prácou sa terénni pracovníci snažia minimalizovať zdravotné a sociálne riziká spojené s užívaním nelegálnych drog nielen u svojich klientov, ale aj v ich sociálnom prostredí.

Víziou združenia je zavádzať do systému služieb pre tieto cieľové skupiny také služby, ktoré sú nedostatkové, nedostupné z rozličných dôvodov a zabezpečujú nízky prah vstupu pre ich využívanie, t. j. sú anonymné a bezplatné.

Podľa stanov organizácie je ďalej poslaním združenia:

- prispieť k riešeniu drogovej problematiky. Najmä v oblasti prevencie sekundárnej a terciárnej, s dôrazom na vytvorenie a implementáciu inštitútu prvého kontaktu,
- zoskupovať záujemcov o preventívnu terénnu prácu,
- pripravovať, rozdávať a distribuovať materiály pojednávajúce o prevencii drogových závislostí, HIV/AIDS a infekčných ochorení v cieľových skupinách,

- spolupracovať s medicínskymi, záujmovými, mládežníckymi a občianskymi združeniami, charitou, verejnou a štátnou správou, samosprávou v SR a v zahraničí s cieľom vytvárať optimálne podmienky pre realizáciu projektov združenia.

Najvyšším orgánom združenia je členská schôdza. Správna rada združenia je výkonným a štatutárnym orgánom. Jej predseda je zároveň štatutárom organizácie.

Personálne obsadenie: Predseda: Bc. Andrea Hugáňová
Podpredseda: Mgr. Miroslava Páleníková
Člen správnej rady: Bc. Lucia Červeňanová

Občianske združenie Združenie STORM pri UKF v Nitre je jednou zo siedmich organizácií na Slovensku, ktoré sa venujú terénnej práci s užívateľmi drog podľa filozofie znižovania rizík spojených s užívaním nelegálnych drog. Okrem nás sú to nasledujúce organizácie:

- Občianske združenie Centrum dobrovoľníctva, Banská Bystrica
- Občianske združenie HEURÉKA, Banská Bystrica
- Občianske združenie ODYSEUS, Bratislava
- Občianske združenie Pomocná ruka, Košice
- Občianske združenie PRIMA, Bratislava
- Občianske združenie RISEN, Prešov

Donormi projektov organizácie v roku 2007 boli:

- **Nadácia Otvorenej Spoločnosti – Open Society Foundation, Bratislava**
- **Nadácia pre deti Slovenska, Bratislava**
- **Nitrianska komunitná nadácia, Nitra**
- **Mesto Trnava**
- **Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre**
- **Mesto Nitra**

Našimi partnermi, vďaka ktorým naše projekty plynule funguje sú:

- Fakultná nemocnica v Nitre – Kožné oddelenie, Psychiatrické oddelenie a spaľovňa,
- Mestská polícia v Nitre,
- Mesto Nitra,
- Občianske združenie Pomoc obetiam násilia, Nitra
- Slovenský Červený Kríž, územný spolok Nitra

- Centrum komunitného rozvoja, Nitra
- Auto Zobor Nitra, s.r.o.
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Nitra
- Penzión „U Krba“, Nitra
- Mestská polícia v Seredi,
- Svojpomocná skupina Pomaranč, Trnava
- Mestský úrad v Trnave
- Bbraun Medical, s.r.o., Bratislava
- Národné referenčné centrum pre HIV/AIDS, Bratislava
- Centrum pre liečbu drogových závislostí Bratislava

A iní...

Realizované projekty...

"KROK VPRED"

Organizácia celoročne realizuje hlavný projekt s názvom „Krok vpred“, ktorý vychádza z filozofie Harm reduction. Je to súbor takých intervencií, ktoré umožňujú a pomáhajú aktívnemu užívateľovi drog získať pravdivé vedomosti o probléme, motivujú ho k zodpovednejšiemu, menej rizikovému správaniu k sebe a svojmu okoliu a tým k dôstojnejšiemu životu. Mnohými výskumami bolo potvrdené, že je to účinný nástroj na zabránenie vzniku epidémie HIV a iných krvou prenosných ochorení medzi injekčnými užívateľmi drog a inými skupinami s rizikovým správaním.

Pracujeme s aktívnymi užívateľmi drog bez toho, aby sme od nich vyžadovali ukončenie konzumácie drog. To znamená, že abstinencia pre nás nie je jediným akceptovateľným alebo želateľným cieľom. Služby poskytované klientom sú bezplatné a zabezpečuje sa absolútna anonymita klientov.

Projekt bol v roku 2007 realizovaný v štyroch mestách. V Nitre, Seredi, v Trnave a pilotný projekt bol rozbehnutý aj v meste Šaľa.

Personálne je projekt v Nitre a Seredi zabezpečený z kancelárie v Nitre 8 terénnymi pracovníkmi, koordinátorkou a manažérkou. Pracovníci sú prevažne študentmi alebo absolventmi študijného odboru sociálna práca, dvaja pracovníci sú študentmi iných odborov. V Trnave je projekt zabezpečovaný trnavskou kanceláriou, v ktorej pracuje koordinátorka, asistent a 5 terénnych pracovníkov. Všetci pracovníci sú zaočkovaní proti hepatitídam typu A a B a špeciálne zaškolení pre tento typ práce. Organizácia zabezpečuje pravidelné pracovné stretnutia, školenia na aktuálne témy a supervíziu.

Súčasťou terénnej práce je výmena použitých injekčných striekačiek za sterilné systémom n+5 („n“ je počet prinesených použitých injekčných striekačiek, môže ním byť aj „0“), ich následný zber a likvidácia v spaľovni infekčného odpadu Fakultnej nemocnice v Nitre. Za rok 2007 to predstavuje 230 kg odpadu (62.308 ks) Ďalej distribúcia zdravotníckeho materiálu – alkoholové (57.023 ks) a suché tampóny (47.724 ks), filtre (25.731ks), kyselina askorbová (5.803 ks), injekčná voda (12.515 ks), prezervatívy (3.671 ks) a škrtidlá (97 ks). Osobám pracujúcim v sexbiznise špeciálne distribuujeme lubrikačné gély (492 ks), extra silné prezervatívy (2 ks) a hygienické vreckovky (829 bal) a vreckovky na intímnu hygienu (358 ks). Novinkou pre klientov boli stojany na ihlu (22 ks) a rukavice (1.572 ks).

Terénni pracovníci klientom distribuujú informačno-edukačné letáky, ktoré sú pripravované organizáciou s tematikou napr. o: krvou a pohlavne prenosných ochoreniach, rizikách injekčnej aplikácie drog, novinkách v legislatíve a pod. Dôležitou službou je aj prvokontaktné sociálne a zdravotné poradenstvo (49x). Terénnu prácu vykonávajú vždy dvaja terénni pracovníci pravidelne v dohodnutých časoch a miestach okrem štátom uznaných sviatkov. Terénna práca sa v jednotlivých mestách vykonávala nasledovne:

V Nitre - pondelok a vo štvrtok vo večerných hodinách (17:00 – 20:00)

V Seredi - v utorok a v piatok vo večerných hodinách. (18:00 – 21:00)

V Trnave – v pondelok a vo štvrtok vo večerných hodinách . (18:00 – 21:00)

V Šali – každú druhú stredu v mesiaci vo večerných hodinách. (18:00 – 21:00)

Každú zmenu časov a miest terénnej práce konzultujeme so samotnými klientmi, čím zefektívňujeme čas strávený v teréne.

Samotné výjazdy do terénu realizovali terénni sociálni pracovníci v roku 2007 spolu 289 krát. Počas tohto obdobia sa do projektu zaregistrovalo 98 nových klientov a spolu s tými, ktorí využívajú naše služby dlhodobejšie nás kontaktovali 2.845x. Od klientov sme vyzbierali spolu 62.308 použitých injekčných striekačiek a rozdali 71.838 ks sterilných striekačiek.

Návratnosť vydaných injekčných striekačiek od klientov bola 86,7 %, čo v porovnaní s minulým rokom znamená nárast o 9,4 %.

Cieľovú skupinu projektu tvoria prevažne mladí ľudia vo veku od 16 rokov. Pomer mužov ku ženám je približne 9:1. V meste Sereď, kde existuje pouličná prostitúcia kontaktujeme ženy pracujúce v sexbiznise. Mnoho z nich užíva aj drogy. Najčastejšie užívanou drogou v Nitre je Subutex, v meste Sereď najmä heroín a pervitín.

Terénna sociálna práca sa počas roka vykonávala najmä prostredníctvom nášho úžitkového automobilu. Interiér vozidla je prispôsobený potrebám terénnej práce a sú v ňom nainštalované uzamykateľné skrinky a umývadlo. Priestory auta môžu využívať aj klienti pri ošetrovaní a poradenstve poskytovanom terénnymi sociálnymi pracovníkmi. Vďaka nemu sme schopní kontaktovať aj osoby pracujúce v sexbiznise na výpadovke mesta Sereď.

Hlavný projekt je financovaný zo zdrojov najmä Nadácie otvorenej spoločnosti – NOS/OSF, Protidrogového fondu a mesta Trnava.

Odborníci na ulici

Projekt „Odborníci na ulici“ je akčným doplnkom sústavne prebiehajúceho projektu výmeny ihiel a striekačiek „Krok vpred“. Je financovaný zo zdrojov Nadácie pre deti Slovenska – projekt „Hodina deťom“. Prebieha súčasne popri terénnej práci a podľa jej pravidiel. Jeho realizovaním chceme zatraktívniť a sfunkčniť služby poradenstvom lekára a právnika pre klientov a uľahčiť terénnym sociálnym pracovníkom ich prácu, popri ktorej reálne nemôžu byť dostatočne kompetentní v právnej a zdravotníckej problematike.

Do budúcna týmto projektom plánujeme upriamiť pozornosť na to, že práca odborníkov je možná aj mimo inštitúcií, bližšie ku klientovi. Dlhodobým cieľom projektu je takúto službu zapojiť do systému sociálnych a zdravotných služieb samospráv. Ďalej prostredníctvom lobistu vyjednávať a hľadať spoločné riešenia s relevantnými subjektmi v regióne a pracovať ako jeden zo subjektov Komunitného plánovania sociálnych služieb Mesta Nitra.

Subprojekt bol spustený v júni 2005. Služby odborníkov sa realizovali dvakrát do mesiaca v mestách Nitra a Sereď. Prvý a posledný pondelok v mesiaci v Nitre a prvý utorok

a poslednú sobotu v Seredi (neskôr zmenené na posledný piatok v mesiace). Do mája roku 2007 klienti využili služby odborníkov spolu 23 krát počas 20 služieb.

Právnik zrealizoval spolu 10 výjazdov do terénu. Klienti sa o nízkoprahových službách právnika mohli dozvedieť prostredníctvom letákov a od terénnych pracovníkov. Službu právnika využili 3 muži a 2 ženy.

Klienti diskutovali s právnikom najmä o trestnoprávnych otázkach, možnostiach odvolať sa proti rozhodnutiam, ale najmä o ich právach a povinnostiach v rámci trestného konania. Zaujímavé je, že žiadali o pomoc aj v občiansko-právnych záležitostiach a pracovno-právnych. Problémy klientov sú zväčša dlhodobého charakteru, prípadne sa opakujú a ich jednorazové vyriešenie je často krát nemožné.

Zdravotníčka zrealizovala spolu 10 naplánovaných výjazdov kde bola 17x kontaktovaná klientmi. Viac ako polovica klientov boli už dlhodobo registrovaní a zdravotné poradenstvo spolu s ošetrovaním využívali najviac. Hovorí to najmä o ich zlej hygiene a dlhodobom užívaní drog. Klienti využívali najmä základné ošetrenie. Pri ňom klienti využívajú najmä ošetrenia zapálených miest po vpichoch na žilách a iných drobných poranení na koži.

Klienti projektu tým, že služby pravidelne využívajú preukazujú, že majú záujem riešiť svoj sociálny aj zdravotný stav. Mnohí z nich majú problémy, ktoré sú porovnateľné s problémami svojich známych (užívateľov) a tak službu odporúčajú aj im.

Tento projekt bol ukončený v máji 2007 a plánuje sa jeho ďalšie pokračovanie.

STORMÍK

„Stormík“ je názov ďalšieho subprojektu a je zameraný na vydávanie rovnomenného časopisu z dielne organizácie výlučne pre klientov projektu v Nitre v Seredi a v Trnave. Pokusne sme ho začali vydávať v marci 2005 z vlastných prostriedkov. V roku 2007 bolo jeho vydávanie hradené z Nitrianskej komunitnej nadácie a Nadácie otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation. Koordinátorkou projektu Stormík a zároveň jeho šéfredaktorkou bola Mgr. Dana Slováčiková, neskôr v roku sa ňou stala Bc. Lívia Jókayová.

V roku 2007 sa mesačne vydalo priemerne 55 ks tohto „pouličného“ časopisu, počet vydaných časopisov stúpol po zavedení projektu Krok vpred v Trnave. Časopis je vydávaný

ako mesačník. Počet strán 24-32 podľa potreby je pri formáte A6. Spolu sa vydalo za rok 2007
503 ks.

Obsahom jednotlivých čísel časopisu sú zaujímavosti najmä zo zdravotníctva a o jednotlivých preparátoch napr. na ošetrovanie poranení po vpichoch. Ďalej sa tu klienti môžu jednotlivo dočítať o vybraných psychiatrických alebo resocializačných zariadeniach. Priestor sa venuje aj drogám, ich účinkom, zaujímavostiam zo zahraničia a novinkám v tejto oblasti. Najväčším úspechom tohto projektu je aktívne zapojenie klientov do služieb im určeným. Príspevky od klientov sú pravidelne najpútavejšou časťou časopisu. Klienti prispievajú vo forme obrázkov alebo príbehov z osobných denníkov. Na všetky uverejnené príspevky často reagujú, čím sa vytvára priestor pre efektívnejšiu intervenciu zo strany terénnych pracovníkov.

CIRKUS

CIRKUS

Medzi najnovšie projekty združenia patrí aj otvorenie nízkoprahového klubu pre deti a mládež „CIRKUS“.

Sídlisko Klokočina v meste Nitra je klasickým panelovým sídliskom, ktoré má takmer 33 tisíc obyvateľov. Je to najväčšie sídlisko v meste Nitra, kde nie je veľa možností ako plnohodnotne tráviť voľný čas. Za zmienku tiež stojí, že na uvedenom sídlisku neexistujú žiadne formy alternatívneho spôsobu trávenia voľného času pre subkultúrne skupiny detí a mládeže, chýba skate-park, sprejeri sa realizujú na všetkých voľných plochách, ktoré sa objavia ako vhodný objekt ich činnosti.

Tieto podmienky na sídlisku sú dôvodom pre neorganizované trávenie voľného času, vytváranie subkultúrnych skupín detí a mládeže žijúcich v tejto lokalite a tiež vedú k vzniku sociálno-patologických foriem správania detí a mládeže. Vyššie uvedené dôvody, ako aj skúsenosti z terénnej sociálnej práce s deťmi a mládežou (projekt „Street for street“ 2006), nás doviedli k myšlienke otvoriť nízkoprahové zariadenie pre deti a mládež. Myšlienka sa

stala realitou a 13.9.2007 sme otvorili Nízkoprahové zariadenie pre deti a mládež CIRKUS v Komunitnom centre na sídlisku Klokočina v Nitre.

Prínosom projektu je poskytovať deťom a mládeži bezpodmienečné prijatie v bezpečnom priestore. Otvorením nízkoprahového zariadenia sme klientom ponúkli bezpečnú alternatívu ulice. Prínosom bude ak sa doteraz nadviazané vzťahy s našimi klientmi prehĺbia natoľko, že si sami budú iniciovať aktivity a tým participovať na formovaní svojho voľného času.

Projekt je zameraný na primárnu prevenciu sociálno-patologických javov u detí a mládeže, ktorá sa realizuje v nízkoprahovom zariadení. Takéto zariadenie nekladie na klienta vysoké finančné, psychologické, časové, fyzické ani technické nároky a funguje na princípoch nízkoprahovosti, ktoré v sebe zahŕňajú niektoré prvky harm reduction. Nízkoprahové zariadenie (klub) pre deti a mládež je priestorom na nadviazanie kontaktu s cieľovou skupinou, pomocou voľno časových aktivít. Prostredníctvom pozitívnej skúsenosti, povzbudzovaním a oceňovaním vedú pracovníci nízkoprahového klubu klientov k samostatnosti a zodpovednosti.

Pracovníkmi klubu sú predovšetkým študenti pomáhajúcich profesií ako je sociálna práca, psychológia, pedagogika či sociológia, Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Prví záujemci o dobrovoľnícku prácu v nízkoprahovom zariadení pre deti a mládež ukončili školenie v júni 2006 v rámci projektu „Street for street“, ktoré bolo financované Protidrogovým fondom.

Vedomosti, ktoré pracovníci nízkoprahového zariadenia nadobudli počas výcviku, využívajú pri individuálnom poradenstve, krízovej intervencii, rozhovoroch s klientmi alebo pri výrobe letákov s preventívnym charakterom, ktoré sa budú distribuovať medzi klientov.

Priemerný počet klientov na jednu službu je 15, klub je otvorený 2x týždenne na 4 hodiny.

Testovanie

Projekt Testovanie skrytej populácie užívateľov drog bol celoslovenským projektom, do ktorého sa okrem našej organizácie zapojili aj OZ Prima, OZ Heuréka, OZ Risen.

Cieľom projektu bolo testovanie priamo v teréne na protilátky ochorení – hepatitíd typu „B“ a „C“, HIV infekcie a syfilisu, distribúcia klientov s možným vírusom do zdravotníckych zariadení a distribúcia informačných a vzdelávacích letákov.

Tento projekt trval v období od marca do októbra 2007 a cieľovou skupinou boli prevažne aktívni užívatelia drog a osoby pracujúce v sexbiznise v mestách Nitra, Sereď a Trnava.

Testovanie prebiehalo v nasledujúcich fázach: nakontaktovanie klienta, predtestové poradenstvo, testovanie, potestové poradenstvo, príp. sociálna asistencia do zariadenia.
Testovalo sa na každom teréne a to v pondelok a vo štvrtok v Nitre na našich výmenných miestach a v utorok a piatok v Seredi. V Trnave testovanie prebiehalo raz do mesiaca a to vždy v poslednú stredu v mesiaci. Každý z pracovníkov, ktorí vykonávali testovanie boli na túto prácu špeciálne vyškolení a testovanie prebiehalo v interiéroch nášho služobného automobilu.

Za obdobie roku 2007 sme otestovali v rámci troch miest, 60 klientov, z toho 40 mužov a 20 žien.

MESTO	**MUŽI**	**ŽENY**	**SPOLU**
NITRA	29	4	33
SEREĎ	10	10	20
TRNAVA	1	6	7
SPOLU	40	20	60

V nasledujúcich tabuľkách uvádzame výsledky reaktivity a negativity testov na protilátky jednotlivých infekčných a pohlavne prenosných ochorení aj u jednotlivých pohlaviach:

HIV

Mesto	**HIV (+ -) 1.testovanie**	**HIV (+ -) 2.testovanie**	**Počet otestovaných klientov1. test.**	**Počet otestovaných klientov 2. test.**
Nitra	1/17	0/2	18	2
Sereď	0/18	0/3	18	3
Trnava	0/5	-	5	-
SPOLU	**1/40**	**0/5**	**41**	**5**

SYFILIS

Mesto	**SYFILIS (+ -) 1.testovanie**	**SYFILIS (+ -) 2.testovanie**	**Počet otestovaných klientov1. test.**	**Počet otestovaných klientov 2. test.**
Nitra	0/17	0/2	17	2

Sereď	2/12	0/2	14	2
Trnava	0/4	0/1	4	1
SPOLU	**2/33**	**0/5**	**35**	**5**

„B“

Mesto	„B“ (+ -) 1.testovanie	„B“ (+ -) 2.testovanie	Počet otestovaných klientov1. test.	Počet otestovaných klientov 2. test.
Nitra	3/20	0/2	23	2
Sereď	0/9	-	9	-
Trnava	0/6	0/1	6	1
SPOLU	**3/35**	**0/3**	**38**	**3**

„C“

Mesto	„C“ (+ -) 1.testovanie	„C“ (+ -) 2.testovanie	Počet otestovaných klientov1. test.	Počet otestovaných klientov 2. test.
Nitra	17/7	0/2	24	2
Sereď	5/4	-	9	-
Trnava	0/4	-	4	-
SPOLU	**22/15**	**0/2**	**37**	**2**

Projekt OBEŤ

Projekt OBEŤ

Na základe Dohody o spolupráci a koordinácii činnosti pri zabezpečení programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi za rok 2007 medzi nami a Ministerstvom vnútra SR, naše združenie cez svojich terénnych pracovníkov vykonávalo terénnu sociálnu prácu zameranú na aktívne vyhľadávanie obetí v rámci fungujúceho projektu „Krok vpred“.

Predovšetkým išlo o ženy pracujúce v sexbiznise v mestách Sereď a Trnava. Terénnymi sociálnymi pracovníkmi boli kontaktované osobne pri výmene injekčného materiálu a iných zdravotníckym pomôcok a v prípade, že prejavili záujem o sledovanú problematiku, pracovníci im ponúkli rozhovor a leták s bližšími informáciami. Na zabezpečenie individuálnych rozhovorov slúžilo aj terénne auto, v ktorom sa klientka a pracovníčka (resp. pracovník) združenia mohli uzavrieť a tým si vytvoriť osobnejší priestor na takýto typ témy. Počas rozhovoru pracovníci ponúkali klientkam čaj alebo kávu, ako prostriedok na vytvorenie dôvernejšej atmosféry.

O zabezpečenie kontaktu s mimovládnou organizáciou Slovenské krízové centrum Dotyk mali záujem 2 klientky (jedna v Seredi a jedna v Trnave). Obom boli poskytnuté informácie o zaradení do programu, bola im ponúknutá možnosť zavolať si z služobného terénneho telefónu na krízovú linku centra Dotyk a taktiež im terénni pracovníci poskytli leták Pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi.

DO BUDÚCNA...

Našou víziou pre rok 2008 zriadiť kontaktné centrum STOPka pre užívateľov drog v meste Nitra. Rovnako by sme chceli opäť rozbehnúť terénnu prácu aj v meste Šaľa a to najmä v spolupráci s miestnym mestským úradom.

Všetky služby a projekty chceme tak ako doteraz realizovať s maximálnym ohľadom na klientov a v súčinnosti s nimi. V lete roku 2008 by sme radi zorganizovali celoslovenské stretnutie streetworkerov.

V roku 2007 sme získali akreditáciu na výkon našej činnosti a stali sme sa jedinou organizáciou v Nitrianskom a Trnavskom kraji, ktorá vykonáva takúto službu.

V Nitre dňa 10.02.2008

Bc. Andrea Hugáňová
predsedníčka